

Liite 2. HUS:N OHJE OPPILAITOKSILLE TARTUNTATAUTILAIN SOVELTAMISESTA

Tämä ohje koskee Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä (HUS) työharjoittelussa olevia ja heidän oppilaitoksiaan. Opiskelijoiden terveydenhuolto hoidetaan oppilaitoksen kautta.

Johtajaylilääkärin ohjeessa ja sen liitteissä kuvattu toimintatapa aloitetaan 1.3.2018 lähtien. HUS edellyttää, että opiskelijoilla on esittää selvitys viimeistään 31.8.2018.

Työharjoitteluun osallistuvalla opiskelijalla on oltava tartuntatautilain 48 pykälän mukaisesti joko **rokotuksen tai sairastetun taudin antama suoja**. Työnantaja voi käyttää vain erityisestä syystä rokotamatonta opiskelijaa asiakas- ja potilastiloissa, joissa hoidetaan tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiita potilaita tai asiakkaita. HUS:ssa tällaisia tiloja ovat kaikki asiakas- ja potilastilat sekä sairaan- ja potilaskuljetus. Vaatimus koskee ko. tiloissa pääsääntöisesti tai toistuvasti työskenteleviä. Rokotukset ovat vapaaehtoisia.

Lisäksi vaaditaan tartuntatautilain 55 ja 56 pykälien mukainen terveydentilan selvitys **keuhkotuberkuloosista ja salmonellasta**. Tuberkuloosiselvitys koskee terveydenhuollon toimintayksiköissä harjoittelevia opiskelijoita. HUS:ssa terveydenhuollon toimintayksiköitä ovat sairaalat ja avohoitoyksiköt. Salmonellaselvitys koskee elintarviketyössä harjoittelevia. HUS:ssa elintarviketyötä tehdään HUS-Tukipalveluiden potilas- ja henkilöstöruokailussa.

Opiskeluterveydenhuolto huolehtii yhdessä oppilaitoksen kanssa siitä, että opiskelijalla on tartuntatautilain mukaiset edellytykset toimia työharjoittelussa. Opiskelijan on oltava hyvissä ajoin ennen työharjoittelun alkua yhteydessä opiskeluterveydenhuoltoon rokotussuojan ja tartuntatautilain mukaisen terveydentilan varmistamiseksi. Oireinen opiskelija ei saa aloittaa harjoittelujaksoaan ennen oireiden syyn selvittämistä.

Oppilaitokset ja opiskeluterveydenhuolto voivat hyödyntää HUS:n liitteitä 4 ja 5. Opiskeluterveydenhuolto antaa tartuntatauteja koskevan selvityksen (Liite 5), jossa todetaan sopivuus tartuntatautilain mukaisiin tehtäviin työharjoittelussa. Ko. selvityksen opiskelija voi esittää oppilaitokselle ja työharjoitteluun tullessaan esimiehelle (vapaaehtoinen). Sopivuuden varmistaminen on harjoittelupaikan lakisääteinen velvollisuus ja harjoittelujakso voi peruuntua, jos sopivuutta ei voida varmistaa.

Tartuntatautilain edellyttämät rokotukset tai taudin antama suoja	
Tuhkarokko	<ul style="list-style-type: none"> - MPR (tuhkarokko, sikotauti ja vihurirokko) -rokotus tai tuhkarokkorokotus. - Rokotukset tuhkarokkoa vastaan aloitettiin vuonna 1975 ja MPR-rokotukset neuvoloissa vuonna 1982. Ennen vuotta 1970 syntyneet tulkitaan tuhkarokon sairastaneiksi. - Suoja tuhkarokkoa vastaan on syntynyt, mikäli on sairastanut taudin tai saanut 2 x rokotuksen (MPR- tai tuhkarokkorokote). - Rokotussuoja täydennetään, jos opiskelija ei ole sairastanut tuhkarokkoa, ei ole saanut yhtään rokotetta tai on saanut vain yhden rokotteen tuhkarokkoa vastaan.
Vesirokko	<ul style="list-style-type: none"> - Suomalaisista noin 95 % on sairastanut vesirokon 12. ikävuoteen mennessä. Syyskuussa 2017 aloitettiin rokotukset vesirokkoa vastaan neuvoloissa, joten työikäiset eivät ole saaneet rokotuksia osana rokotusohjelmaa. - Suoja vesirokkoa vastaan on syntynyt, mikäli on sairastanut taudin tai saanut 2 x rokotuksen. - Rokotussuoja täydennetään, mikäli opiskelija ei ole sairastanut vesirokkoa, ei ole saanut yhtään rokotetta tai on saanut vain yhden rokotteen vesirokkoa vastaan.
Kausi-influenssa	<ul style="list-style-type: none"> - Kausi-influenssarokotus vuosittain; uusitaan joka syksy ennen influenssakauden alkua. - Sairastettu tauti ei anna suojaa seuraavalle tai kuluvalle kaudelle.

Hinkuyskä	<ul style="list-style-type: none"> - Jos harjoittelujakso tapahtuu tiloissa, joissa hoidetaan alle 1-vuotiaita lapsia (esim. Lastensairaala, lasten vuodeosasto, lasten poliklinikka, lasten päivystys, synnytysosasto, synnyttäneiden osasto, perhepesähotelli, neuvola): - dtap-rokote: suoja kurkkumätää, jäykkäkouristusta ja hinkuyskää (difteria, tetanus ja pertussis) vastaan, erillistä hinkuyskärokotetta ei ole toistaiseksi saatavilla. - dtap-rokote hinkuyskää vastaan uusitaan 5 vuoden välein. - dtap-rokote annetaan vasta, kun edellisestä dT-rokotuksesta (kurkkumätä-jäykkäkouristus) on kulunut 2 vuotta. - Opiskelijaterveydenhuollon ei tule tilata dtap-rokotetta turhaan varastoon, vaan rokote kannattaa tehostaa vasta siinä vaiheessa, kun opiskelija on menossa hinkuyskäsuojan osalta vaadittavaan työharjoittelupaikkaan.
Tartuntatautilain edellyttämät terveydentilan selvitykset	
Tuberkuloosi	<p>Tuberkuloosikysely toteutetaan uuden harjoittelujakson alkaessa, jos edellisestä on kulunut 2 vuotta.</p> <p>Keuhkoröntgen otetaan <u>aina, jos</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - on tuberkuloosiin viittaavia oireita <p>Keuhkoröntgen otetaan <u>oireettomilta vain, jos</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - on aiemmin sairastanut tuberkuloosin - työskentelee vastasyntyneiden osastolla ja on syntyisin korkean tuberkuloosi-ilmaantuvuuden maasta ($\geq 50 / 100\ 000$) kts. maaluettelo THL:n sivuilta. - on työskennellyt terveydenhuollossa tai ollut potilaana yhtäjaksoisesti vähintään 3 kuukautta maassa, jossa tuberkuloosin ilmaantuvuus on erittäin korkea ($\geq 150/100\ 000$), kts. maaluettelo THL:n sivuilta. - on syntynyt maassa, jossa tuberkuloosin ilmaantuvuus on erittäin korkea ($\geq 150/100\ 000$), kts. maaluettelo THL:n sivuilta. - oireettomalta opiskelijalta ei tarvitse uusia keuhkoröntgeniä uuden työsuhteen alkaessa 2 vuoden välein, vaan tuberkuloosikysely riittää ja mikäli tulisi oireita esille, otetaan keuhkoröntgen. <p>Annetaan opiskelijalle informaatiota tuberkuloosin oireista ja ohjataan olemaan viipymättä yhteydessä opiskeluterveydenhuoltoon, mikäli kyseisiä oireita ilmaantuu.</p>
Salmonella	<p>Kaikille elintarviketyöhön harjoitteluun tuleville tehdään oirekysely ja annetaan informaatiota elintarviketyön hyvistä hygieniakäytännöistä. Jos elintarviketyöhön tulevalle opiskelijalla on parhaillaan tai hänellä on ollut edeltävän kuukauden aikana ripulitauti, otetaan F-BaktVIP (21088).</p> <p>Lisäksi ohjataan olemaan viipymättä yhteydessä opiskeluterveydenhuoltoon, mikäli ilmaantuu ripulitauti tai esim. perheenjäsenellä todetaan salmonellatartunta, kts. toimenpideohje THL:n sivuilta.</p> <p>Vastasyntyneiden osastoilla ja äidinmaitokeskuksissa työskenteleviltä sekä oireettomilta työntekijöiltä matkan jälkeen on poistunut vaatimus rutiinimaisesta ulosteen salmonellaviljelystä.</p>

Muuta huomioitavaa

HUS:iin työharjoitteluun tulevat opiskelijat kuuluvat B-hepatiittirokotusten (kolmen rokotteen sarja) kohderyhmään osana kansallista rokotusohjelmaa. Rokotukset tulisi aloittaa opiskelun alkuvaiheessa siten, että ainakin kaksi annosta rokotetta on annettu ennen kuin opiskelija aloittaa työharjoittelun, jossa hänellä on riski saada B-hepatiittitartunta.

Käsien ihon on oltava kunnossa harjoittelujaksolle tullessa. Opiskelijalla ei saa olla geeli- tai rakenekynsiä. MRSA- tai muita resistenttejä bakteereja etsitään viljelyillä vain sairaalan infektioidentorjuntayksikön erillisen pyynnön perusteella.

Ennen harjoittelujaksoa opiskelijan on tiedettävä tavanomaiset varotoimet ja harjoittelujakson aikana toteutettava niitä jokaisen potilaan hoidossa. Tavanomaiset varotoimet sisältävät mm. oikean käsihygienian, verivarotoimet, suojainten käytön ja eritetahradesinfektion. Opiskelijalle sattuneessa veritapaturmatilanteessa on aina välittömästi neuvoteltava potilaan hoidosta vastaavan lääkärin tai päivystävän lääkärin kanssa veritartuntariskin arvioimiseksi.

Opiskelijoille sattuneista biologisista altistumisista ilmoitetaan HUS-riskit -ohjelman kautta.